

Býráðslimir í Havn:

Samskipti má fevna um annað enn vinnuna

Vinarsambandið millum høvuðsstaðirnar í Grønlandi og í Føroyum skal útbyggjast. Serliga er ætlanin at hava eitt samskipti við royndunum á tí vinnuliga økinum sum grundarlagi. Men annað virksemti skal kortini ikki haldast uttan fyri.

Uppskot til eina avtalu varð lagt fram á einum fundi millum umboð fyri bæði býráðini seinna-partin hósdagin.

Sum heild tóku býráðslimir úr báðum býunum undir við avtaluni. Hon er kortini ikki undirskrivað enn. Nakrir av býráðslimunum í Nuuk boðaðu frá, at teir máttu leggja avtaluna fyri flokkar sínar fyrst.

Finnur Johansen, úr tjóðveldisflokkinum, viðmerkti, at tað var keðiligt, um samskipti bert er á vinnugrundarlagi. Hann kundi eisini hugsað sær

eitt mentannarligt samskipti, tí uttan eitt slíkt er torført at fáa annað samskipti í lag.

Skifta fólk innan onnur umráði

Sambært avtaluni skulu kommunurnar báðar senda tvey ungfolk, sum starvast innan vinnulívið til hvørja aðra aðrenn næsta vinabýarfundin í 1985. Finnur Johansen

helt, at møguleikin skuldi standa opin eisini at senda okkurt listarfólk ella rit-høvund.

Leivur Johannesen, úr Javnaðarflokkinum, harmaðist um, at grønlendsku býráðslimirnar ikki høvdu havt høvið at vitja ellisheimið, men fegnaðist um, at teir høvdu verið á einum dagstovni.

Í samband við útskipting av fólkum kundi Leivur Johannesen eisini hugsað sær, at starvsfólk á t.d. al-

mannastovnum kundi vitja hvønn annan og greitt frá royndunum hjá hvørjum øðrum.

Ingi Mohr helt somuleiðis, at politikkararnir kundu læra av hvørjum øðrum innan almannasektarin. Hann visti á, at innan hetta økið arbeidda býirnir báðir undir donskum lógum, ið ikki altíð hóska til víðurskiptini á staðnum.

Býráðsformaðurin, Poul Michelsen, greiddi annars frá avtaluni og samstarvi-

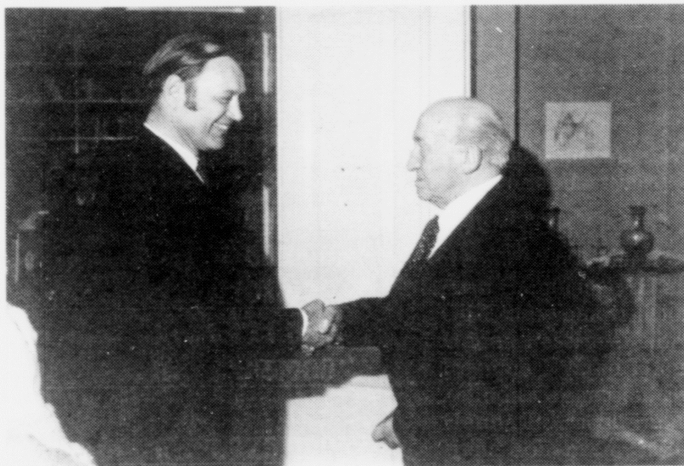
num millum býirnar báðar. Tað sama gjørdi borgmeistarinn í Nuuk, Peter Hoegh, úr Attasut.

Umframt hann vóru tveir aðrir úr Attasut, Bjarne Kreutzmann og Ulrik Rosing í Føroya vitjanini. Teir vóru úr Siutut, Sigismund Nielsen og Agnethe Lundblad, sum nýliga er vald í býráðið, og harafturat var Knud Egede frá Inuit Attatiigt.

jo-mo

Steinurin og Fuglurin

Viðmerking til hetzin ímóti Williampi Heinesen

Vanligt er, tá ið eitt menniskja hevur ein merkidag, eitt nú rúndan føðingardag, at gera vart við hetta. Serliga vanligt er tað, um viðkomandi menniskja á onkran hátt hevur sett sær spor.

Føroyski rithøvundurin William Heinesen er eitt av okkara ríkastu og mest skapandi menniskjum. Sum ivaleyst mongum kunnugt fylgir hann við árinum. Hann er idag 83 ár. Hann fyllir 85 ár tann 16. januar 1985.

Tann føroyski Fólkaflokkurin — hvørs málagn sum kunnugt er Dagblaðið — tykist at hava havt nógvan skund við at gera eina meting av livsverkinum hjá hesum manni. Í hesum døgum hava vit høvi til í mál-

gagni floksins at lesa, hvat hesin flokkur heldur um William Heinesen og livsverk hansara. Ivaleyst var henda meting ætlað at koma á prent á skaldsins 85 ára ella niti ára degi. Men av onkrari orsök hevur flokkurin viljað skundað sær. Metingin er í komin í blaðið longu nú, á miðjum sumri 1983.

Metingin er á mangan hátt áhugaverd. Heilt stutt sagt fáa vit at vita, at alt tað, sum William Heinesen hevur skapað, av skaldskapi, málningum og tónleiki, hevði verið betur ógjørt. Hansara skaldsøgur hava verið okkum til stóran ampa. Hansara stuttsegur hava volt okkum mikið fortæð. Hansara yrkingar — á øskudungan við teimum!

Hansara klipp og málningar, hansara tónlistarlígu kompositionir — burtur við øllum!

Hvat er tað, í list og sinnalagi Williampi, sum hevur gjørt fólkafloksmenn so avskeplaðar og misháttar av hatri, at nokur øtast, meðan onnur taka so hjartaliga synd í teimum? Er tað hansara djúpi og ektáði samhugi við teimum, ið liða neyð og pinast? Er tað hansara visdoómur? ER tað tann religiøsi drátturin, hann hevur í felag við øllum livandi menniskjum í heiminum, bæði innan o guttan trúargeila? Er tað tað at hann í skaldskapi sínum sum fáur annar hevur ganda fram aftur dunið eftir Kingo, Brorson og Grundtvig? Er tað tað

at hann sum fáur hevur hjálp og stuðlað føroyskum listarmonnum, frá Jákupi Zahle til Ingolv av Reyni? Er tað tað at hann sum fáur hevur vurt og økt um ansin fyri føroyskum yrkjarum, frá Rasmussi Effersøe til Regin Dahl? Er tað tað at hann, tá Nobelvirðislenin var boðin honum bar seg undan, tí hann helt, at henda virðisleni átti at vera latin einum yrkjarum, sum skrivaði á føroyskum?

Tað er einki av hesum. Tað er nógv einfaldari. Orsøkin er tann, at William Heinesen er flogvit. Hann er millum tey menniskju í heiminum, sum duga best at skriva og yrkja. Hann fer í framtíðini at verða nevndur undir liðini í Dante, Shakespeare, Ibsen og Tolstoj. Hansara skaldsøgur og stuttsegur eru millum tað mest fullfiggjaða av tí slagnum, sum nakrantíð er fest á blaðið. Hansara yrkingar eru longu nú klassiskar. Í skaldskapi hansara finnur tú málmlangan hjá Kingo, sorgblíðnið úr kvæðunum og visunum, tað leikandi søgukynstrið hjá Hamsun og Scherfig, formkynstrið hjá Thomas Mann, visdomin hjá teimum stóru haiku-yrkjarunum, tann kosmiska varhugan hjá Jacob Böhme og William Blake.

William er flogvit. Hetta kann hann ikki gera við. Hann fekk sitt kynstur sum gávu. Og hann brúkti tað. Hann gróv ikki talentina niður. Hann brúkti hana og fleirfaldaði hana, sær sjálvum, okkum og heiminum til gleði og hækkanar.

Og her eru vit komin til kjarnan í málinum. Tað lítla menniskjað. Tey flestu siga, tá ið tey hoyra

ein vakran sang, ella eina vakra yrking: Sum tað er vakurt! Tað l itla menniskja hugsar: Hvi skal hann duga so væl! William Shakespeare hevur lýst hetta fyrbrigdið so beinrakið í orðunum, hann letur Iago siga um Othello, sum hann hatar: Hann eigur eina dygd, sum ger meg litlan.

William Heinesen eigur eina dygd, sum gleðir tey flestu, men ger nokur smá. Tað eru hesi smáu, sum nú í einum Dagblaði fyri og øðrum eftir, lata seg úr fyri okkum.

Sært tú, William átti ikki at havt vist sitt kynstur. Hann átti at selt grýn sum pápi hansara. Tí so høvdu fólkafloksmenn fingið náttarfíð. Og hin William, hann úr Stratford-on-Avon, hvi skuldi hann orkymla heimin við sinum sjónleikum? Hvi helt hann ikki fram at gera handskar, sum pápi hansara? Tað hevði ein fólkafloksál forstaðið. Og Saulus úr Tarsos, hvi helt hann ikki fram at seyma tjald og gera beltir, istaðin fyri at skriva heimsins gitnastu brøv? Tað hevði ein fólkafloksknokkur kunnað góðtíkið.

Spyr ein so, hvi Dagblaðið er so avskeplað av hatri, at nazistanna jagstran av yrkjarum renna einum í huga, er lætt at svara upp á hetta. Fólkaflokkurin umboðar í hesum leiki maktina. William umboðar orðið. Maktin kann leika í. Hon kann byggja myrkastovur og kz-legur. Hon kann kynda bál og smíða leinkjur. Men hon tapir kortini fyri orðinum. Og hon veit innast inni, at hon tapir. Tí er maktin sansaleys, vitleys, galin.

Tann Heinrich

Heine, sum nazistarnir gjørdur alt teir vóru mentir fyri at beina burtur úr søguni, er í dag grønur sum leyvið. Tað ríki og teir menn, sum vildu honum til livs, eru gloymd og í sori. Hvønn minnst vit úr Grikkalands kámu fornøld? Homeros og Sapfo. Teirra øvundarar eru gloymdir. Vit hava enn tá gloymt, at tey høvdu nakrar øvundarar.

Ein regla í einari yrking hjá Williampi Heinesen er ivaleyst til at bræða burtur allar ágangir Dagblaðsins, bæði skrivaðar og óskrivaðar.

Franski rithøvundurin Simone Weil hevur sum fáur lýst tvídráttin millum makt og list, pengar og anda, deyða og liv. Hon brúkar hetta líknili:

Tvey menniskju ynskja at rækka teimum høgu hæddunum. Annað tekur ein stein og blakar hann upp í luftina av allari matk. Men hóast maktin er nógv, fellur steininur til jarðar, drigin niður av atdráttarmegini í jørðini. Hitt menniskjað letur lógvan upp. Út úr honum flýgur ein fuglur. Hann lættir sær á og flýgur høgt, høgt upp í himmalin, til hann hvørur úr eygsjón.

Steinarnir hjá øvundarmonnum og -kvinnum Williampi fara at tryggja teimum og øllum orðum teirra fyri og eftir henda dag ta ævigu gloymsku, sum rakar alt, ið er ússaligt, lágt og deytt.

Fuglarnir hjá Williampi fara at bera navn hansara og navn Føroya longur inn í framtíðina og søguna enn nakað annað, ið skapt er á hesum klettum.

Tann 29. juni 1983
Hanus Andreassen